

Sygn. akt I ACa 1409/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Edyta Mroczek

Sędziowie: SA Marzena Miąskiewicz

SA Bogdan Świerczakowski (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Likos

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa K. W. (1)

przeciwko K. W. (2)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 14 lutego 2013 r. sygn. akt I C 1008/10

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) w części w ten tylko sposób, że odsetki ustawowe od zasądzonej w nim kwoty zasądza od dnia 22 marca 2011 r., oddalając powództwo o odsetki ustawowe od kwoty 1.086.269,59 zł za okres od 24 stycznia 2009r. do 21 marca 2011r. ;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od K. W. (2) na rzecz K. W. (1) kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1409/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zasądził od K. W. (2) na rzecz K. W. (1) kwotę 1.086.269,59 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 stycznia 2009 r. do dnia zapłaty, oddalił dalej idące powództwo (dotyczyło kwoty 1.230.744,67 zł), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 19.280,32 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu oraz kosztów postępowania zabezpieczającego i orzekł o nieuiszczonych kosztach sądowych.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych.

K. W. (1) jest synem i jedynym spadkobiercą I. W. (1), który zmarł w dniu 24 stycznia 2009 r. Pozwana jest córką powoda i jednocześnie wnuczką I. W. (1).

W dniu 14 lipca 2003 r. I. W. (1) udzielił K. W. (2) stałego pełnomocnictwa do zarządu i administracji jego rachunkiem w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej. W punkcie I powyższego pełnomocnictwa zaznaczył, że „upoważnia (K. W. (2)) do dysponowania wszystkimi rachunkami założonymi w Kasie (...)”, a w związku z tym do zastępowania i reprezentowania, a także działania w jego imieniu i na jego rzecz wobec Bielańskiej (...), do składania w jego imieniu oświadczeń i wniosków, jak również do odbioru i kwitowania dokumentów, przesyłek i należności mogących przypadać z tytułu udzielonego pełnomocnictwa”.

I. W. (1) na spotkaniach z pracownikami placówki (...) podkreślał, że chciałby wszystkie zgromadzone pieniądze przeznaczyć wnuczce.

Pracownicy placówki (...) nie posiadali wiedzy, czy I. W. (1) dokonał darowizny na rzecz pozwanej. Nie przypominali sobie takiej sytuacji, aby I. W. (1) dokonał darowizny (na rzecz pozwanej) zgromadzonych w (...) środków.

W dniu 8 grudnia 2004 r. I. W. (1) udzielił synowi (powodowi w tej sprawie) pełnomocnictwa stałego do zarządu i administracji jego rachunkiem w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej, a w związku z tym do zastępowania i reprezentowania, a także działania w jego imieniu i na jego rzecz wobec Bielańskiej (...), do składania w jego imieniu oświadczeń i wniosków, jak również do odbioru i kwitowania dokumentów, przesyłek i należności mogących przypadać z tytułu udzielonego pełnomocnictwa. W treści pełnomocnictwa wskazano, że jest udzielone bez ograniczeń do całości środków będących na rachunku I. W. (1) w Bielańskiej (...).

Dnia 30 lipca 2008 r. I. W. (1) odwołał pełnomocnictwo udzielone powodowi i złożył w (...) dyspozycję na wypadek śmierci. Oświadczył w niej, iż na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, na wypadek swojej śmierci jego wkład członkowski i oszczędności przeznacza swojej wnuczce, K. W. (2), a wielkość tej dyspozycji wynosi 100%.

W punkcie 1 Instrukcji w sprawie dyspozycji na wypadek śmierci wskazano, że (...) może wypłacić osobom wskazanym przez członka kwotę nie przekraczającą ogółem sumy miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłaszanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w okresie pięciu lat kalendarzowych poprzedzających wypłatę. Podkreślono, że łączna kwota wypłacona wszystkim uposażonym osobom nie może przekroczyć kwoty wyliczonej stosownie do art. 9 ustawy o (...). Zaznaczono też, że nabycie praw na podstawie dyspozycji podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.

Dokonując na rzecz pozwanej dyspozycji na wypadek śmierci I. W. (1) informował pozwaną, że ją zabezpiecza.

I. W. (1) mówił, że dał pieniądze synowi i synowej na zakup mieszkania dla wnuczki, tj. pozwanej, jednak nie mógł tego wyegzekwować. Mówił, że musi przeznaczyć pewną kwotę na zakup mieszkania dla wnuczki oraz, że ją zabezpieczy.

Od 6 stycznia 2009 r. do dnia zgonu, tj. do 24 stycznia 2009 r., I. W. (1) przebywał na Oddziale Neurologicznym Szpitala (...). Został przyjęty do szpitala z rozpoznaniem wylewu mózgu pod postacią niedowładu połowicznego lewostronnego. W dniu 23 stycznia 2009 r. dziadek pozwanej był nieprzytomny, jego stan ogólny lekarz ocenił jako ciężki.

W dniu 20 stycznia 2009 r. pozwana, na podstawie umocowania udzielonego jej przez I. W. (1), dokonała wypłaty kwoty 1.230.744,67 zł z rachunku, którego posiadaczem był I. W. (1), na swój rachunek (w drodze przelewu).

Podczas dokonywania wypłaty pracownicy (...) sprawdzali, czy I. W. (1) żyje a pozwana mówiła, że środki te są potrzebne na leczenie dziadka.

Po wypłaceniu powyższej kwoty pozwana zgłosiła ten fakt w Urzędzie Skarbowym zaznaczając w rubryce „Tytuł nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych”, iż jest to darowizna.

Spadek po I. W. (1), zmarłym w dniu 24 stycznia 2009 r., na podstawie ustawy nabył w całości powód K. W. (1).

Przeciwko K. W. (2) toczy się przed Sądem Okręgowym w Warszawie postępowanie karne z subsydiarnego aktu oskarżenia, wniesionego przez K. W. (1).

Sąd Okręgowy szczegółowo wskazał na źródła poczynionych ustaleń faktycznych. Wyjaśnił, że nie dał wiary zeznaniom pozwanej w części, w jakiej twierdziła, że środki zgromadzone w (...) były darowizną dla niej pozwanej, o czym dziadek (I. W. (1)) miał informować pracowników (...). Żaden dowód, w tym zeznania wskazanych pracowników (...), nie potwierdził dokonania darowizny, a jedynie dokonanie dyspozycji na wypadek śmierci.

Zdaniem Sądu I instancji, powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części, w jakiej dotyczyło kwoty 1.086.269,59 zł, wraz z ustawowymi odsetkami od daty śmierci spadkodawcy. Powyższa kwota stanowi różnicę pomiędzy kwotą przelaną przez pozwaną na własny rachunek bankowy z konta I. W. (1) a sumą objętą dyspozycją na wypadek śmierci, tj. kwotą 144.475,08 zł. Ta ostatnia kwota należy się pozwanej przy zastosowaniu art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy o (...).

Pozwana pobrała środki pieniężne z rachunku dziadka z powołaniem się na udzielone jej w dniu 14 lipca 2003 r. pełnomocnictwo do zarządu i administracji rachunkiem, a zatem u podstaw tej operacji finansowej nie leżała żadna czynność prawna, przepis ustawy, ani orzeczenie sądu lub decyzja administracyjna.

Sam fakt udzielenia pełnomocnictwa nie oznacza, że pozwana uprawiona była do pobrania dowolnej kwoty, z dowolnym przeznaczeniem, w szczególności na swoje potrzeby. Istotą pełnomocnictwa jest uprawnienie do dokonywania czynności prawnych w imieniu reprezentowanego i z bezpośrednim skutkiem prawnym dla niego. Umocowanie do pobrania kwot z rachunku (...), zgodnie z istotą pełnomocnictwa, oznacza umocowanie do działania w imieniu i na rzecz mocodawcy, czyli I. W. (1). Jeżeliby pozwana była upoważniona do pobierania określonych kwot z jego rachunku w (...) na rzecz kogoś innego niż mocodawca, musiałby istnieć pomiędzy tym kimś innym (w niniejszej sprawie – pozwaną) a I. W. (1) określony stosunek zobowiązaniowy, upoważniający do tego. Istnienie takiego stosunku nie zostało w niniejszej sprawie w żaden sposób wykazane. Fakt, iż I. W. (1) zapewniał wnuczkę o tym, że zabezpieczy jej przyszłość, nie oznaczał, że udzielając pełnomocnictwa upoważnia wnuczkę do zadysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku (...) na jej rzecz. Zapewnianie to również nie dawało podstaw do uznania, iż udzielenie pełnomocnictwa stanowiło dorozumianą darowiznę.

Zgodnie z art. 95 § 2 k.c., czynność prawna dokonana przez przedstawiciela ustawowego w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego. Granice umocowania pełnomocnika określa w sposób autonomiczny i jednostronny sam mocodawca w oświadczeniu woli o udzieleniu określonej osobie pełnomocnictwa (treść pełnomocnictwa). Pełnomocnictwo często oparte jest na stosunku zobowiązaniowym, istniejącym między reprezentowanym a pełnomocnikiem. Może być jednak udzielone bez istnienia takiego osobnego stosunku podstawowego. Samo bowiem udzielenie pełnomocnictwa nie wywołuje między mocodawcą a pełnomocnikiem skutków zobowiązaniowych. Upoważnia ono pełnomocnika do działania w imieniu reprezentowanego, ale nie zobowiązuje do tego działania. Jest to tzw. samoistność pełnomocnictwa (por. Z. Resich (red.), Kodeks cywilny, Komentarz, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1972, s. 234). Jeżeli z treści stosunku zobowiązaniowego wynika jakaś przyczyna udzielenia pełnomocnictwa, to nie można jej utożsamiać z przyczyną prawną przysporzenia (causa). Czynność prawna udzielenia pełnomocnictwa nie jest czynnością przysparzającą i nie może być kwalifikowana jako kauzalna bądź abstrakcyjna (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 20 maja 2004 r., IV CK 398/03).

W toku postępowania pozwana odwoływała się także do udzielenia jej przez dziadka darowizny. Okoliczność ta nie została przez nią wykazana. Umowa darowizny, co bezsporne, nie została sporządzona na piśmie. Żaden ze świadków nie potwierdził dokonania na rzecz pozwanej przez I. W. (1) jakiegokolwiek darowizny. Świadkowie potwierdzali to, co mówiła sama pozwana, że dziadek, tj. I. W. (1) chciał ją zabezpieczyć, jednak fakt udzielenia darowizny w żadnej konkretnej kwocie, w szczególności w postaci środków zgromadzonych przez I. W. (1) w (...), nie został nawet uprawdopodobniony. Nie wiadomo, kiedy do darowizny miałyby dojść i jakiej kwoty miałyby dotyczyć. Przeciwnie, ocena całokształtu materiału dowodowego przeczy twierdzeniom pozwanej o dokonaniu na jej rzecz darowizny. Jeżeliby I. W. (1) faktycznie darował na rzecz K. W. (2) środki zgromadzone w (...), to nie czyniłby na jej rzecz dyspozycji na wypadek śmierci. Czyniąc taką dyspozycję potwierdzał, że środki zgromadzone na jego rachunku w (...) należą do

niego, a nie do jakiejś innej osoby. Fakt ten oznacza, w szczególności, że środki te, jako ogół, nie zostały darowane pozwanej.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy stwierdził, że pozwana, dokonując w dniu 20 stycznia 2009 r. wypłaty z rachunku I. W. (1) na własny rachunek, działała bez podstawy prawnej. Zgodnie zaś z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Powód dochodzi w niniejszym postępowaniu zwrotu takich właśnie korzyści.

Powód jest jedynym spadkobiercą I. W. (1). Gdyby nie dokonana przez pozwaną w dniu 20 stycznia 2009 r. wypłata, to z chwilą śmierci ojca, tj. 24 stycznia 2009 r. – byłby uprawniony do środków zgromadzonych na rachunku I. W. (1) w (...) (art. 922 § 1 k.c.). Dlatego Sąd I instancji uwzględnił powództwo co do kwoty 1.086.269,59 zł. O kosztach, w tym kosztach postępowania zabezpieczającego, orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając.

Pozwana wniosła apelację, skarżąc wyrok w części uwzględniającej powództwo, tj. w pkt I, IV i VI sentencji, zarzucając:

1) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj.

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszechstronny, tj. z pominięciem zeznań świadka E. Ł. złożonych w sprawie I Ds. 560/2010/IX na k. 97-99 (których odpisy dołączono do sprawy niniejszej) w sytuacji, gdy z zeznań tych wynika jednoznaczna wola I. W. (1) przekazania pozwanej całości pieniędzy zgromadzonych przez niego na rachunku w (...),

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów, tj. nie danie wiary przesłuchaniu pozwanej w zakresie twierdzenia, że środki zgromadzone w (...) były darowizną dla pozwanej, o czym I. W. (1) miał informować pracowników (...) w sytuacji, gdy w stosunku do pracowników (...) nie użył co prawda sformułowania „darowizna”, lecz wielokrotnie wyraźnie oświadczył wolę przekazania na rzecz pozwanej zgromadzonych przez siebie środków na rachunku (...), jak również poprzez brak wszechstronnej oceny zebranych dowodów, tj. nie wzięcie pod uwagę dowodu z przesłuchania pozwanej na okoliczność dokonania na jej rzecz darowizny przez I. W. (1);

2) naruszenie art. 405 k.c. poprzez jego zastosowanie oraz art. 888 § 1 k.c. w zw. z art. 60 k.c. i w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, że pozwana dopuściła się wypłaty pieniędzy z rachunku (...) należącego do I. W. (1) nie mając ku temu żadnej podstawy prawnej w sytuacji, gdy z całokształtu zachowań I. W. (1) w okresie co najmniej od 14 lipca 2003 r. do 30 lipca 2008 r. wynika, że jego wolą było dokonanie bezpłatnego przysporzenia na rzecz pozwanej całości środków zgromadzonych na rachunku w (...), a prawidłowa wykładnia oświadczeń woli składanych przez I. W. (1) wobec pozwanej prowadzi do wniosku, że poczynił on na rzecz pozwanej darowiznę w postaci środków zgromadzonych na rachunku w (...);

3) naruszenie art. 890 § 1 zdanie drugie k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy przyrzeczone pozwanej świadczenie w postaci środków zgromadzonych przez I. W. (1) na rachunku w (...) zostało na rzecz pozwanej spełnione przez pozwaną na podstawie udzielonego jej przez I. W. (1) pełnomocnictwa;

4) naruszenie art. 455 k.c. poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie odsetek ustawowych od daty otwarcia spadku po I. W. (1), podczas gdy w sytuacji przyjęcia art. 405 k.c. jako podstawy rozstrzygnięcia o roszczeniu głównym zasądzenie odsetek w niniejszej sprawie jest zasadne dopiero od dnia doręczenia pozwanej odpisu pozwu.

Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę wyroku i oddalenie powództwa także w zaskarżonej części, wraz z zasądzeniem od powoda kosztów za obie instancje.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna tylko w części objętej zarzutem czwartym (naruszenia art. 455 k.c.) - odnośnie daty zasądzenia odsetek ustawowych od należności głównej. W pozostałym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie.

Pierwszy zarzut naruszenia prawa procesowego nie uwzględnia faktu, że obowiązująca w procesie cywilnym zasada bezpośredniości (wyrażona w art. 235 § 1 k.p.c.), sprzeciwia się traktowaniu zeznań świadków złożonych w innej sprawie tak, jakby zostały dopuszczone przez sąd orzekający. „Przepis art. 235 k.p.c. jest wyrazem - obok art. 323 k.p.c. - zasady bezpośredniości w procesie, stanowiącej jedną z naczelných zasad postępowania cywilnego. Tylko bezpośrednio zetknięcie się sądu orzekającego ze stronami, świadkami, biegłymi i dowodami rzeczowymi zapewnia sądowi możliwość poczynienia odpowiednich spostrzeżeń, istotnych dla oceny wiarygodności i mocy dowodów” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2011r., IV CSK 535/10, Lex nr 1129152). Już w wyroku z 29 marca 1973 r., II CR 75/73 (Lex nr 7237), Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na niedopuszczalność czynienia ustaleń przez sąd cywilny wyłącznie na podstawie zeznań świadków zawartych w aktach dochodzenia. Świadek E. Ł. zeznawała w tej sprawie i potwierdziła treść zeznań składanych w postępowaniu przygotowawczym, odczytanych jej na rozprawie (k. 105). Zatem przedmiotowy zarzut apelacji nie powinien dotyczyć zeznań złożonych w innej sprawie, ale zeznań składanych w toku tego procesu. Niemniej, jest to zarzut chybiony, ponieważ Sąd ustalił na podstawie zeznań tego świadka, że I. W. (1) na spotkaniach z pracownikami (...) mówił, że chciałby wszystkie zgromadzone pieniądze przeznaczyć wnuczce (str. 2 uzasadnienia wyroku).

Nietrafny jest także drugi zarzut naruszenia prawa procesowego. Ustalenie, że do zawarcia umowy darowizny nie doszło, nie wynika z odmówienia wiary zeznaniom pozwanej na ten temat, ale z oceny całego materiału dowodowego, przy uwzględnieniu wymogu co do formy szczególnej (aktu notarialnego) umowy darowizny, określonego w art. 890 § 1 k.c. Materiał ten, jak zresztą i same zeznania powódki, nie dają podstaw do ustalenia, że doszło do zawarcia umowy darowizny w formie aktu notarialnego. Nie pozwala też na stwierdzenie, że zaistniała konkretna sytuacja pomiędzy powódką i jej dziadkiem, której można byłoby przypisać znaczenie wyrażenia oświadczenia woli o jakim mowa w art. 888 § 1 k.c. Nawet zarzuty apelacji dotyczące ustaleń sądu, nie wskazują na konkretne zdarzenie, które miałyby stanowić zawarcie umowy.

Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił znaczenie pełnomocnictwa udzielonego pozwanej w 2003 roku, akcentując fakt, że mocowanie jest uprawnieniem do dokonywania czynności prawnych w imieniu reprezentowanego i z bezpośrednim skutkiem prawnym dla niego. Trzeba zarazem przypomnieć, że w grudniu 2004 r. analogicznego pełnomocnictwa udzielił I. W. także synowi (powodowi). Odwołanie tego pełnomocnictwa w dniu 30 lipca 2008 r. nie może być odczytywane jako darowizna na rzecz wnuczki, także jeśli się weźmie pod uwagę jednoczesną dyspozycję na wypadek śmierci, której skutek nie wykraczał poza ramy zakreślone artykułem art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U.1996.1.2 ze zm.) oraz zwerbalizowaną wobec pracowników (...), wolę przysporzenia pozwanej. „Wola darmego przysporzenia korzyści obdarowanemu powinna być wyrażona w sposób jednoznaczny, a równocześnie powinna być dokonana w sposób eliminujący jakiegokolwiek wątpliwości, które pozwalają odróżnić ostateczną decyzję darczyńcy od niezobowiązujących obietnic.” (Zdzisław Gawlik, Komentarz do art. 890 Kodeksu cywilnego, Lex 2010).

Przedstawione wyżej uwagi, czynione ze względu na konieczność odniesienia się do zarzutów apelacji, nie mają decydującego znaczenia dla wyniku sprawy. Jak to już zaznaczono, w przypadku umowy darowizny wymagana jest forma aktu notarialnego, a ta, co jest bezsporne, zachowana nie została (nawet jeśliby hipotetycznie założyć, że doszło do złożenia oświadczenia woli o obdarowaniu powódki wszystkimi środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku I. W. (1)). Zgodnie z art. 73 § 2 k.c., jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej inną formę szczególną, czynność dokonana bez zachowania tej formy jest nieważna. Nie można zatem w tym wypadku mówić o zawarciu ważnej umowy darowizny. Gdy wymagana jest forma szczególna to wymieniony w apelacji art. 60 k.c. nie znajduje zastosowania, zaś art. 888 § 1 k.c. nie może być wykładany bez powiązania z art. 890 k.c.

Wobec powyższego pozostaje do rozważenia zarzut naruszenia art. 890 § 1 k.c., który wszakże winien być poprzedzony zarzutem natury procesowej, odnoszącym się do zaniechania ustalenia, że darowizna została wykonana.

Udzielenie pełnomocnictwa w 2003 r. nie było też z całą pewnością wykonaniem darowizny. Brak tu analogii do sytuacji zaistniałej w sprawie III CZP 65/75 (uchwała SN z 6 października 1975 r., OSNC 1976/5/98). Nie doszło przecież do zadysponowania środkami na rachunku bankowym, odnośnie którego ponad rok później, takiego samego pełnomocnictwa I. W. udzielił synowi. Jeśliby uważał, że udzielając pełnomocnictwa w rzeczywistości wyzbył się środków pieniężnych (a ściśle wierzytelności z tego tytułu) na rzecz wnuczki, to nie udzielałby później pełnomocnictwa do cudzego już rachunku, innej osobie. Nie zadysponowałby też środkami umieszczonymi na rachunku na wypadek śmierci (w 2008 r.). Poza tym pozwana niewątpliwie w tamtym czasie nie uważała się za obdarowaną. Za moment darowizny uznała chwilę przelewu środków na swoje konto, czego wyrazem było zgłoszenie do urzędu skarbowego z wpisaną datą nabycia środków pieniężnych – 20.01.2009 r. (k.68-71).

Nie ma żadnych podstaw, nawet w zeznaniach pozwanej, by twierdzić, że w ogóle doszło do wykonania darowizny. Decyzję o przelewie, jak się okazało - cztery dni przed śmiercią ciężko już chorego i przebywającego w szpitalu, dziadka, podjęła sama. Jak zauważył Sąd, zlecając wykonanie operacji finansowej działała formalnie w granicach pełnomocnictwa, a więc w imieniu i na rzecz posiadacza rachunku, nie zaś na innej podstawie prawnej, w szczególności w wykonaniu umowy darowizny. Nie można zaakceptować stanowiska wyrażonego w apelacji, jakoby wykonanie nieważnej umowy darowizny „zostało zainicjowane przez pozwaną” (k.523v.), raczej należałoby mówić wprost o „wykonaniu darowizny przez pozwaną”, czego nie można oczywiście traktować jako spełnienia świadczenia o jakim mowa w art. 890 § 1 k.c. Spełnienie świadczenia w wykonaniu umowy darowizny nie może się odbyć bez wyrażenia woli w tym przedmiocie przez darczyńcę – na podstawie czynności podjętej przez samego zainteresowanego (rzekomo obdarowanego).

Trzeba w końcu zaznaczyć, że jeśliby I. W. chciał darować wnuczce wszystkie swoje oszczędności, to mógł to uczynić w przewidzianej prawem formie, a więc za pomocą umowy darowizny bądź też sporządzając testament.

Reasumując, Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne - które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, i zasadniczo nie naruszył prawa materialnego, prawidłowo stosując art. 405 k.c. Nie uwzględnił jedynie art. 455 k.c. Okoliczność, że roszczenie powoda o zasądzenie kwoty przelanej przez pozwaną na jej konto, stało się wymagalne w chwili otwarcia spadku po I. W. (1) (art. 924 k.c. i art. 925 k.c.), nie oznacza, że już od tej chwili wystąpił po stronie pozwanej stan opóźnienia w spełnieniu świadczenia. Jej zobowiązanie ma charakter bezterminowy, co powoduje, że termin spełnienia takiego świadczenia musi być wyznaczony zgodnie z art. 455 k.c. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2004 r., V CK 461/03, Lex nr 174217). W tym wypadku zatem odsetki ustawowe należą się więc od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu, ponieważ wcześniej powód nie wzywał pozwaną do zapłaty. Tym dniem jest 22 marca 2011 r. (k.76).

Z przedstawionych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. Orzeczenie o kosztach zapadło na podstawie art. 98 k.p.c. i uwzględnia wynagrodzenie za zastępstwo procesowe adwokata po stronie powoda, w stawce minimalnej.